

LITERATURA

Martin Suter

ESCRITOR. PUBLICA 'MONTECRISTO'

“La cultura és com el bufó del rei, no se la prenen seriosament”

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

¿Un assassinat pot quedar impune per un suposat bé comú? ¿És millor silenciar una trama de corrupció davant l'amenaça d'una crisi econòmica mundial? La nova novel·la del suís Martin Suter (Zuric, 1948), *Montecristo* (Libros del Asteroide), neix d'un fet improbable però possible: un periodista, Jonas Brand, es troba dos bitllets de 100 francs suïsos amb el mateix número de sèrie. Darrere hi ha o un error de la banca o una trama de corrupció. Brand no només té els dos bitllets sinó que ha sigut testimoni d'un accident. Paolo Contini, un treballador d'un banc, aparentment sense motius per matar-se, ha caigut d'un tren. Suter, després d'haver passat més de 20 anys entre Guatemala i Eivissa, viu actualment a Suïssa. Coneix bé el món financer. Durant 15 anys va escriure una columna on feia sàtira dels homes de negocis.

La seva nova novel·la planteja moltes preguntes sobre el poder financer o sobre fins a quin punt un assassinat pot ser legítim. A la meua novel·la només hi ha preguntes, no respostes. En moltes situacions, a la vida real, estem més a prop de la mentida que de la veritat. Estic convençut que la gent del carrer no sabem què passa al món. El món és ple de secrets.

Planteja els perills del poder de la banca i la corrupció que hi ha dar-

rere el sistema econòmic. Per fer el llibre ha tingut l'ajuda i l'assessorament del director de l'Administració de Finances Suïsses, que va gestionar la crisi UBS [el banc va haver de ser rescatat amb els diners dels contribuents]. Va ser fàcil perquè ells sabien que es tractava de ficció i no d'un reportatge periodístic. Em deien que no és probable que passi una cosa així. Però tu i jo sabem que tot el que pot passar, passa.

¿A vegades la ficció és més perillosa que un reportatge periodístic? No. Els llibres no canvien res. La Bíblia és l'únic llibre que va aconseguir canviar el món. Tampoc és la meua intenció canviar el món.

És, però, el seu llibre més polític. És pel context actual. On hi ha diners hi ha els bancs i, com molt bé sabeu a Catalunya, on hi ha els bancs hi ha els polítics. Descric el món tal com és i sí, sempre sóc una mica crític i una mica polític.

El protagonista del llibre, Jonas Brand, afirma davant les amenaces del poder que quan una cosa l'impresiona s'agita el seu esperit de contradicció. ¿El seu esperit també s'agita quan escriu? No sé escriure agitat. He d'escriure sempre amb calma i amb un pla. Si no, pot sortir un llibre simpàtic, però no un bon llibre. Busco històries. En aquest cas tot comença amb la petita coincidència dels dos bitllets i la trama es va desenvolupant fins a convertir-se en un xampinyó atòmic.

PERE TORDERA

Literatura
“La Bíblia és l'únic llibre que va aconseguir canviar el món”

Brand és una mica ingenu. Creu que a Suïssa hi ha coses que no poden passar. Com ara que assassinin periodistes.

Els suïssos creuen en el sistema i en els polítics. Se senten segurs i protegits. Però van perdre força confiança en la banca després de la crisi d'UBS. Es va haver de rescatar el banc més important de Suïssa perquè si entrava en bancarrota l'economia deixava de funcionar. Des de fa temps els bancs tenen molt més poder que els polítics.

I la cultura no té cap poder?

És com el bufó del rei. Pot dir el que vulgui perquè els reis no se la prenen seriosament. Vaig escriure durant 15 anys una columna on feia sàtira sobre els responsables de grans empreses i em continuaven convidant a les festes. No vaig tenir mai problemes. Per a ells jo no era una amenaça.

Un altre dels personatges és el Max, un periodista força marginat que no abandona les ganes d'investigar i a qui no li fa por el poder.

És dels últims d'aquesta classe [riu]. Els responsables dels diaris tenen moltes pressions, perquè a certs polítics no els agraden alguns periodistes que consideren massa d'esquerres. Alguns els acaben fent fora. Es venen menys diaris i el mercat laboral és més petit. Tot plegat fa que els periodistes siguin menys crítics i una mica més covards.

¿Algun responsable d'algun banc li ha fet algun comentari del llibre? Un director de banc em va dir que era graciós, però que era impossible que passés alguna cosa així.

Però vostè no hi està d'acord... No, perquè per molt inversemblant que pugui semblar, pot passar. —